

Branku u spomen: „*Az grišni diak Branko pridivkom Fučić*” – Radovi međunarodnoga znanstvenog skupa o životu i djelu akademika Branka Fučića (1920. – 1999.) / „*I, the Errant Pupil Branko, Surnamed Fučić*” – Conference Papers from the International Scholarly Seminar on the Life and Work of Academician Branko Fučić (1920-1999), priredio / edited by Tomislav GALOVIĆ, Malinska – Rijeka – Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Institut za povijest umjetnosti, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Staroslavenski institut, Sveučilišna knjižnica Rijeka, Općina Malinska-Dubašnica, 2011., 844 str./pp. (zbornik radova s međunarodnom recenzijom)

Prigodna riječ mr. sc. fra Petra Runje (TOR) na predstavljanju zbornika „Az grišni diak Branko pridivkom Fučić” u Malinskoj, 19. studenoga 2011. godine, u organizaciji Općine Malinska-Dubašnica.

Dobar dio nas ovdje večeras susretao se s Brankom Fučićem i, uvjeren sam, svaki od nas ima neke isturene momente susreta s njim u naše pamćenje. Neke rado i evociramo i spominjemo. Ja sam slobodan iznijeti neke sitne uspomene. Susreo sam ga više puta, a nezaboravni su najraniji susreti ljeti 1978. godine u Odri dok je s ocem Anđelkom Badurinom pripremao *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*. Bili su to sretni trenuci kada bi opušteno s puno interesa pitao radiš li nešto. Znao sam mu reći, spomenuti koji sitni podatak iz mojih arhivskih istraživanja. Veselio sam se da mu nešto mogu reći i priopćiti kao vrijedan nepoznat podatak. A on bi na to odgovorio: «Perko piši, sve što pronadješ a ne objaviš kao da ne postoji». Znao mi je reći vrijede tvoja zapažanja jer se temelje na podacima. I osobno bio mi je poticaj za rad. Osjećao sam se kao dijak (*zago*) kojemu profesor daje podršku u prvim samostalnim radovima. A to je znao i umio.

Ovdje večeras predstavlja se veliko i značajno djelo njegovih prijatelja koji su baš njemu u čast napisali svoje radove. I ovo je poput njegova epohalnog djela *Glagoljski natpisi* u počast glagoljici, epohalno djelo – *Zbornik* njemu u počast.

Branko nas je zadužio svojim radom i obavljenim velikim poslom. Ostavio nam je stotine članaka, desetke knjiga, izložbe, odljeve, brojne radove, a ostavio nam je i mnogo toga što nije sam dospio posvršiti.

Njegov rad bio je pregalački, bespoštedni, a opet je u slobodno vrijeme nastupao opušteno, nonšalantno u društvu, u komunikaciji sa svima. Te radne i osobne ljudske odlike resile su Branka tako da su mnogi u dodiru s njim dobivali samopovjerenje.

Ostavio je obilno djelo koje će naše i buduće generacije proučavati, nadahnjivati. Mnogi će na njegovim otkrićima graditi, proširivati spoznaju i vrednovati iznimnu vrijednost, materijalne i duhovne kulture. Epohalno Brankovo djelo *Glagoljski natpisi* objavljeno je za Božić 1982. godine. Čestitao sam mu i on mi odgovara 15. veljače 1983.: „Dragi moj portanski kompanjone, oče Perko! Hvala na pismu, na sjećanju, na dobrim željama i na vijestima, a ja Vama čestitam na žvrcima što ste mi cijeli libar proštili. Veliki kamen mi je spao sa srca jer je to bio konjski trud, dugotrajni trud (‘nikad dokraja’), a poseban, dodatni trud, pun zamki, bilo je vođenje samog štampanja. Hvala Bogu, i to je sada gotovo. LOVITE MI – Vi i svi čitači – sve pogreške i manjkavosti, javljajte mi novosti, sugerirajte ideje, jer će knjige ubrzo nestati s tržišta i nije isključeno da će u dogledno vrijeme doći i do drugog izdanja...”

Skoro čim je djelo objavljeno, osjetio je potrebu reedicije *Glagoljskih natpisa* jer je imao broj novootkrivenih nalaza koji nisu dospjeli u objavljeni popis. Slično je s umjetničkim djelima, a posebno s freskama u koje je zaljubljenik poput kamenih natpisa. U pismu 14. kolovoza 1983. među ostalim mi piše: „Jako bi me interesiralo Vaša istraživanja o svetoj Nedjeljici. U većini slučajeva bit će to freske, a to je moja stara paša (na koju se nakon glagoljskih natpisa opet vraćam).” Radio je na više fronta nesebično se dajući sav radu i stvaralačkom životu. Krajem 1983. godine, točno 30. prosinca, Branko mi među ostalim piše: „Dragi oče Perko, teme o kojima si međusobno izmjenjujemo pisma za mene su više nego interesantne pa ne prekinimo korespondenciju ove vrsti...” Branko potiče dijaka na samostalne korake.

Ovakvih susreta bilo je još i svaki susret ili dopis bio je divni dar Neba u ozračju Božjeg čovjeka koji se klanjao Bogu i volio braću ljude.

U tom svjetlu možemo pogledati i *Zbornik* koji je pred nama kao monumentalno djelo koje kiti i slavi, zahvaljuje Branka i njemu je u čast složen.

U *Zborniku* je obilje novog materijala, kao i spoznaja, a velik je neobično broj suradnika i sudionika u ovom posmrtnom djelu njemu u čast. Uz originale natpisa, freska, slika, arhitektonskih zahvata, što je sve Branko otkrio, javlja se potreba to obrađivati.

Glagoljski natpisi postali su primarni izvorni materijal za proučavanje naše prošlosti. On je postavio, osvijetlio, objavio bitne činjenice, tu su argumenti i povijesne činjenice, Branko ih je prezentirao evo vam ih sada uživajte i obrađujte. Freske pročitane i nadahnute Brankovim duhom postale su prvorazredno autohtono kulturno nasljeđe.

Ukupno 63 suradnika, što s većim što s manjim radovima, svi su se bez iznimke trudili pokazati koliko ga cijene, poštuju i vole. Upravo je u tom veličina Branka, da je okupio na svom djelu brojne radnike i suradnike. Svi unose svoje kamenčiće mozaika, stavljaju ih i ugrađuju u Brankov lik.

Branko, neumorni istraživač, pješak, putnik, pisac, sugovornik, pokazuje nam se kao stručnjak, zaljubljenik, genij. On sebe gleda i poistovjećuje sa starijim glagoljašem „neumićim” u poslu koji jedino on zna. On skriva, taji i svoje ime za ukloniti se „tašće slave”. A sam prihvaća ako je što „mrsa”, to je njegovo ne „klnite” nego molite Boga. Sebe je gledao kao „grišnog dijaka fra Karla iz Dubašnice”, koji trajno počima učiti.

On daje nama na uvid otkrivena monumentalna djela, a sam uklanja svoje ime „za ukloniti se tašće slave”. Branko je prožet idealima u kojima su nastajala djela duhovnosti, kulture koju je proučavao i s njom se poistovjećivao – konačni pokazatelj je položen u skromni grob svoje Dubašnice.

U našoj kulturnoj, umjetničkoj pa i u duhovnoj stvarnosti ostavio je dubok neizbrisiv trag. Otkrio je u lijepoj našoj „in terra incognita” – u nepoznatoj zemlji veličanstvena djela koja će nadahnjivati, hrabriti u ovoj suznoj dolini i male i velike, učene i priproste sve ljude dobre volje kao što je i on bio plemenita duha.

Ovaj *Zbornik radova* glasnik je njegove neprolazne veličine, dragog nam Branka Fučića.

Petar RUNJE